

IMMIGRACIÓ

JOSEP TOMÀS PARÍS CASTRO
BARCELONA

Amagat a la Zona Franca, entre fàbriques i magatzems, lluny de la Barcelona turística, hi ha el Centre d'Internament d'Estrangers (CIE) de Barcelona. A les instal·lacions hi viuen tancades centenars de persones durant un màxim de 60 dies. "Passen setmanes privades de llibertat en condicions molt dures només pel fet de no tenir papers", explica Cel Far, educadora social que ha visitat els interns amb l'entitat Migra Studium. La realitat és que la majoria dels qui van a parar al CIE no han comès cap delictu: l'any passat, només el 7% dels interns havien estat condemnats.

Malgrat això, el règim de tancament per a tots ells sense distinció és estricta, i del que passa darrere d'aquestes parets se'n sap ben poca cosa. El centre és territori vetat a periodistes, i els detalls d'aquest reportatge els puc oferir perquè he tingut accés a les instal·lacions des de fa cinc anys com a amic de diversos interns a qui he pogut visitar.

Les seves històries són exemple de vides que s'han vist marcades pel CIE. El 2024, 401 persones van passar pel centre de la Zona Franca; el 2023, 592; i el 2022, 482. En l'era de les deportacions massives impulsades per Donald Trump, a Barcelona la maquinària no s'ha aturat mai: cada any, centenars de persones són internades i expulsades. El dubte és què passarà amb la regularització anunciada de mig milió d'immigrants: "Hi haurà molta gent que se'n beneficiarà, però al CIE tot continuarà igual", assegura Far.

Quan arribes a les portes del centre de la Zona Franca, el primer que crida l'atenció és una torre baixa, pintada amb franges blaves i blanques. A l'interior, esperen els familiars, la majoria dones i fills dels interns. Són persones com la Luisa, que el març passat acabava de saber que estava embarassada i anava a visitar el pare del seu primer fill: "Em sento enganyada, no m'imaginava que el podrien expulsar d'un dia per l'altre".

Aquesta realitat es repeteix arreu de l'Estat. El 2024 es van expulsar més de mil persones des dels diferents CIE. A part del de Barcelona, n'hi ha sis més: Madrid, València, Múrcia, Santa Cruz de Tenerife, Las Palmas de Gran Canaria i Algesires. L'últim a entrar en funcionament és aquest últim, situat a Botafuegos: un macrocomplex que ha costat 21,5 milions d'euros, finançats en un 90% amb fons de la Unió Europea.

La sala d'espera del complex dona pas a la sala de visites, un espai petit amb una taula i tres cadires. En un dels locutoris, a la paret, un infant ha fet un dibuix amb bolígraf. El sostre dels locutoris és obert i es poden sentir els comiats de les famílies. El desembre del 2024, les jutgesses de control del CIE, Zita Hernández i Alejandra Gil, van demanar al director del centre que garantís "el respecte a la intimitat i a la confidencialitat". De moment no hi ha hagut canvis rellevants.

Abdou Aziz Sow va sortir en llibertat després de passar 59 dies al CIE de Barcelona.

VIGILÀNCIA CONSTANT I CEL·LES D'AÏLLAMENT

Així és per dins el Centre d'Internament d'Estrangers de Barcelona

A partir de testimonis i entitats socials, reconstruïm com és el CIE de Barcelona, un espai per on cada any passen centenars de persones abans de ser expulsades

Al costat de la sala de visites hi ha la porta de seguretat, que es tanca al teu darrere com en una presó. A partir d'aquí, només interns i policies nacionals poden passar. El reglament defineix els CIE com a "establiments públics de caràcter no penitenciari", però un cop dins, la vida s'organitza en horaris estrictes, dormitoris tancats, llibertat restringida i vigilància constant.

A la planta baixa, darrere la porta metàl·lica, hi ha un passadís que distribueix els diferents espais. Un és la

Realitat
El 2024 consten 78 queixes contra els policies del centre

biblioteca, d'uns 100 metres quadrats. Aquí els interns veuen pel·lícules projectades per la Creu Roja, com *Torrente*, o llegeixen llibres com *El senyor dels anells*. En cas de macrooperacions d'expulsió, l'espai també ha servit per aïllar els interns de la resta del CIE durant hores.

Si continuem pel passadís, s'arriba al menjador. El CIE assegura que el menú canvia cada dues setmanes i s'adapta a les diferents religions. Els homes esmorzen a les 8.30, dinen a les 12.30 i sopen a les 19.30; les dones,

uns quinze minuts més tard. "Una de les queixes més recurrents al llarg dels anys és l'escassetat i la mala qualitat dels àpats", explica Marta Vallverdú, del col·lectiu Irídia.

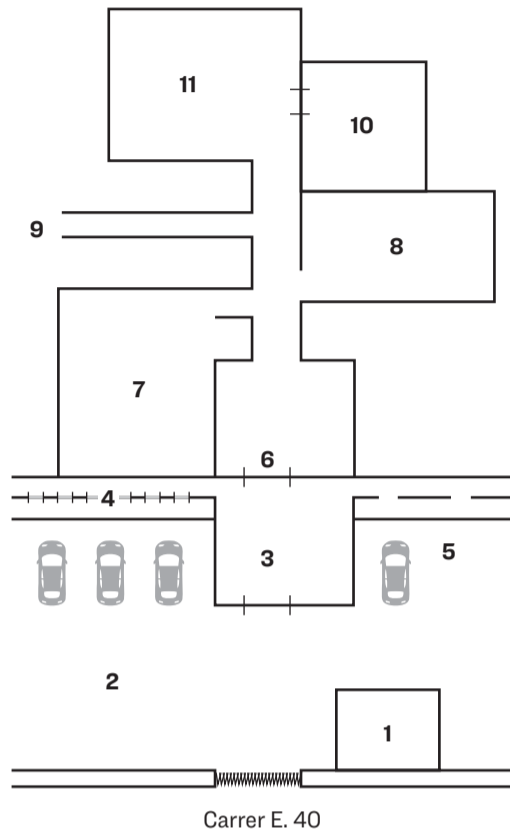
El Moha, que hi va estar tancat durant 40 dies l'hivern passat, recorda que un matí quan esmorzava al menjador amb els seus companys un policia va començar a cridar-li: "Es pensava que me'n reia d'ell, em volia pegar. Jo li vaig explicar que reia amb el meu amic", recorda. Aquella tarda, indignat, el Moha va presen-

FOTOS: JOSEP T. PARÍS

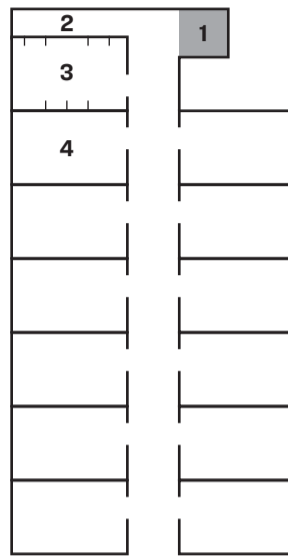
Plànol esquemàtic del centre d'internament per a estrangers (CIE)

PLANTA BAIXA

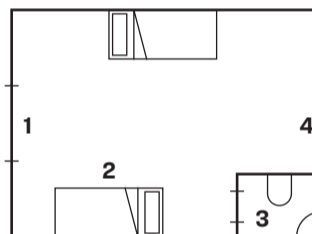
- 1 Sala d'espera
- 2 Aparcament
- 3 Zona de control
- 4 Locutoris
- 5 Espai Creu Roja
- 6 Porta en format presó (accés restringit a interns i Policia Nacional)
- 7 Biblioteca
- 8 Menjador
- 9 Passadís Mòdul dones
- 10 Sala de jocs i televisió
- 11 Pati

PLANTA DORMITORI

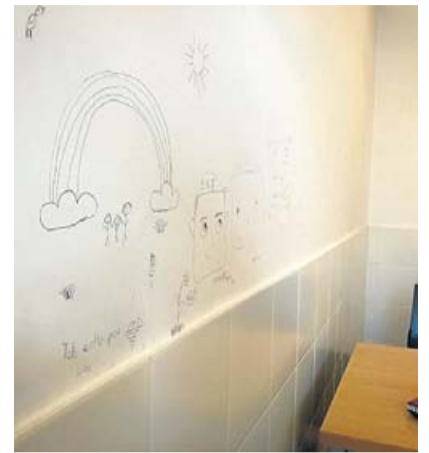
- 1 Escales
- 2 Espai per guardar sabons
- 3 Dutxes
- 4 Habitacions (6x6)

HABITACIÓ TIPUS

- 1 Porta
- 2 Lliteres
- 3 Lavabo
- 4 Finestra

Font: Elaboració pròpia / Gràfic: ARA

drats, amb un llit de formigó i un matalàs prim, sense mobles ni lavabo. Hi tanquen els interns sense decisió judicial, en condicions que poden comportar riscos importants per a la salut física i mental.

“La cel·la no compleix els estàndards internacionals de drets humans. Ho hem explicat al director, i diu que hi ha un protocol de suïcidi, però bàsicament és una càmera que et vigila 24 hores: potser no et suïcides, però et pots tornar boig”, explica Marta Vallverdú, d'Iridia. Durant la pandèmia, les cel·les es van utilitzar per aïllar els interns positius de covid durant setmanes.

Els testimonis

Alguns noms han estat modificats per protegir la seva identitat

Abraham Calderón

El 145 o el Doctor

Quan Abraham Calderón va entrar al CIE el seu nom va canviar. La policia el va començar a anomenar per un número, el 145, i els seus companys per un àlies, Doc. El número amb què el va batejar la policia volia dir que l'Abraham era l'intern 145 que ingressava al centre aquell any, el 2023. D'origen peruà, Calderón tornava a Itàlia en autobús quan la policia el va fer baixar. A Figueres, va passar per davant del jutge, que va decretar l'internament al CIE i l'expulsió. “No havia estat mai pres. El pitjor de tot és que et miraven com un delinqüent, però jo no havia fet res”, diu, recordant perfectament aquell fatídic dia.

El 145 llegia per evadir-se: va devorar els llibres de Gabriel García Márquez, però també la llei d'estrangeria. “Quan ets al CIE et comença a arribar tota la teva vida en forma de papers: notificacions, multes, expedients. Els altres interns em preguntaven què significava cada document. “Doc, Doc, Doc!”, em cridaven. “Necessitaven respostes i algú que els escoltés, i per això em deien el Doc, el Doctor”, explica.

Els interns només poden passar 60 dies al CIE. Si la policia no ha aconseguit dur a terme l'expulsió abans d'aquesta data, està obligada a deixar-los sortir. El dia que en feia 59 tancat, Calderón va presentar una sol·licitud d'asil, i la policia el va deixar en llibertat. L'admissió a tràmit d'una petició d'asil pot trigar un parell de dies. El 2024 es van presentar 180 sol·licituds d'asil al CIE, i en el 40% dels casos les persones van quedar en llibertat.

.....
Continua a la pàgina següent

tar una petició per parlar amb el director. Els interns tenen dret a escriure una sol·licitud en un paper i deixar-la en una bústia visible per tothom al passadís. Al cap d'un parell d'hores, el van cridar per megafonia perquè anés a control. Allà es va trobar amb tres policies, entre els quals el mateix agent que l'havia escridassat, i entre tots el van convèncer de retirar la sol·licitud.

Després d'anys de litigis, el Servei Jesuïta a Migrants (SJM) va aconseguir que la justícia obligués el ministeri de l'Interior a fer públiques les dades sobre les queixes presentades per familiars, entitats i també interns mitjançant la bústia del director. Fins aleshores, aquestes xifres s'havien mantingut ocultes. Així, el 2024 es van presentar 358 queixes a tot l'Estat, 78 a Barcelona. L'advocat penalista i expert en CIEs Josetxo Ordóñez, assegura que els directors “tenen autèntics maldecaps per controlar els agents: mouen fils per apartar els més violents”. “M'ho han reconegut ells mateixos; hi ha gent a qui se li escapa la mà”, afegeix Ordóñez.

Els CIE depenen del ministeri de l'Interior i estan gestionats per la Policia Nacional amb la col·laboració de la Creu Roja. La majoria d'experts coincideixen que no és el cos més adequat. El professor de dret i investigador dels CIE Markus González Beilfuss asse-

nyala que “els policies haurien de custodiar el recinte i garantir la seguretat, no repartir màquines d'afaitar”.

Al final del passadís de la planta baixa hi ha un dels dos patis on poden jugar a futbol i bàsquet, i també estan equipats amb màquines d'exercici. Tots aquests espais són testimonis de la conflictivitat diària que es viu al centre.

Al final del passadís, el 22 de març del 2025 Jorge Leonardo es va barallar amb un altre intern i un policia el va colpejar al cap amb la porra. La sang li va començar a brollar, segons el seu testimoni i el de dos interns més, en una conversa telefònica des del centre. Al CIE es permet l'ús de telèfons mòbils, però sense accés a internet i sense càmera de fotografia.

Indignat, Jorge Leonardo va iniciar una vaga de fam. Al vuitè dia, la doctora va alertar que havia perdut sis quilos i el van traslladar a l'Hospital Clínic. “Em va dir que els meus òrgans podien fallar en qualsevol moment”, recorda. Aquell mateix dia va trencar la vaga. Dues setmanes després, el van expulsar sense avís previ. Havia presentat una denúncia, però el jutge no va arribar a prendre-li declaració.

Aigua calenta precària

El CIE disposa de 46 habitacions distribuïdes en tres pavellons, dos

Precarietat L'hivern del 2025, només una dutxa tenia aigua calenta

Denúncia Durant la pandèmia, els positius de covid eren en cel·les d'aïllament

per a homes (A i B) i un per a dones (F). A l'inici de la planta hi ha un espai on es guarden els sabons i una habitació amb set dutxes. Diferents testimonis asseguren que durant l'hivern del 2025 només una dutxa disposava d'aigua calenta. “Fem tornos, mentre un es posa el sabó despullat, l'altre es dutxa”, detalla un intern. La falta d'aigua calenta a les dutxes és una queixa recurrent des de fa anys.

Les cel·les tenen dues o tres lliteres, és a dir, poden acollir entre quatre i sis persones. L'estança disposa d'una finestra que dona al pati interior, i en una de les cantonades hi ha una aixeta per rentar la roba. Totes les cel·les tenen un vàter tancat, però alguns interns asseguren que fan pudor. Les habitacions estan sempre tancades amb portes de barrots.

El 2012, un dels fundadors de la marca Top Manta, Aziz Faye, va estar tancat al CIE de Barcelona, quan encara no hi havia vàter a les habitacions. Quan algú necessitava anar al lavabo, havia de colpejar els barrots. “Sovint els policies reaccionaven amb molèsties i insults, i moltes vegades simplement no responien”, recorda l'Aziz.

Cel·la d'aïllament

Les cel·les d'aïllament són espais reduïts de només cinc metres qua-

IMMIGRACIÓ

Ve de la pàgina anterior

Una hora després, Calderón va creuar la reixa del CIE en direcció a l'exterior. Era a la Zona Franca i quedaven poques hores perquè es fes de nit. Va recordar un parc de Sant Boi de Llobregat, on va passar la primera nit. Hi va estar vivint durant dos mesos. L'enquesta anual de l'entitat Arrels, feta a persones que viuen al carrer, revela que el 74% són persones immigrants com Calderón.

Cada dia anava al centre de primera acollida per a persones sense llar de la Zona Franca, molt a prop del CIE. Amb el temps, va aconseguir una plaça per poder-hi dormir. Calderón va deixar de ser el 145 i es va convertir en el 972. "El CIE és una presó, no és un centre; et priven de la llibertat, aquí puc sortir quan vulgui".

Un dia va anar a l'advocat del SA-IER, el servei municipal, que li va assenyalar un número. "Em va dir que, quan tingués papers, aquell seria el meu document d'identitat. Els agrada molt, això dels números... Jo només vull papers i que em deixin treballar", va pensar. Finalment, aquest any Abraham Calderón, el 145 o el Doc, ha aconseguit la residència legal.

L'Abdou i l'Eli

El sofà de l'Eli i les ferides de l'Abdou

Cada setmana, l'Eli i la Bea anaven al CIE de Barcelona per acompanyar un intern. Com a voluntàries de l'entitat Migra Studium, formaven part del grup de persones que visiten els reclusos. Aquell dia, a la sala de visites, es va asseure Abdou Aziz Sow. L'Eli va començar amb les preguntes de sempre: "Com estàs? Com et trobes?" Però ben aviat, la conversa es va endinsar en l'angoixa que el jove patia.

L'Abdou va vendre el seu vaixell de pescador i va marxar del Senegal per problemes amb la família de la seva parella, amb qui acabava de tenir una filla. Amb llàgrimes als ulls, recordava la seva història: ell només volia formar una família, no migrar. Després d'una travessa d'un any per diversos països, jugant-se la vida al mar, el van internar al CIE amb l'objectiu de retornar-lo al Senegal. Desesperat, va arribar a plantejar-se el suïcidi bevent lleixiu, però una treballadora de la Creu Roja al CIE li va donar "ànims per viure," explica.

Després de donar-hi moltes voltes, l'Eli va prendre una decisió: el convidaria a viure a casa seva durant uns mesos. Farien un contracte, una voluntària en seria testimoni: li cediria el sofà llit de casa seva de les 23.30 a les 7.30 del matí. A més, l'ajudaria a tramitar la documentació; a canvi, ell s'apuntaria a classes de castellà i buscava feina.

Després de 59 dies al CIE, l'Abdou va recuperar la llibertat, encara sense saber per què, i va anar a viure en un sofà llit d'un pis de 60 metres quadrats al barri de Sant Andreu de Barcelona. La llibertat, encara que inesperada, és la sortida més habitual del CIE. El 2024 només es van executar 148 expulsions, el 37% sobre el total

d'interns que hi van passar, pràcticament la mateixa proporció que el 2023. El 63% restant de persones internades van quedar en llibertat. Sense papers ni dret a treballar, l'Abdou es va anar tancant en si mateix.

Passava llargues hores contemplant les fotografies de la seva filla i de la vida que havia deixat enrere. Sis mesos després, l'Abdou va anar a anunciar a l'Eli que li havien ofert una feina al sud per collir olives. Des de llavors, ha passat per diversos pobles de les províncies de Jaén i Almeria, l'últim dels quals ha estat Adra, un municipi envoltat de milers d'hivernacles, a l'anomenat *mar de plàstic* del sud-est espanyol. L'Abdou continua pensant en la seva filla, que el 26 de novembre farà cinc anys. Va marxar quan ella només tenia tres mesos.

Aziz Faye

Cinc CIE, tres deportacions i una lliçó d'anglès

L'Aziz ha estat tancat cinc vegades en un CIE, dues a les dependències de Barcelona, i ha estat expulsat al Senegal en tres ocasions, però sempre ha aconseguit tornar, jugant-se la vida al mar en *cayuco*. Un dels fundadors del Sindicat Popular de Manters de Barcelona s'ha convertit per obligació en un gran coneixedor dels Centres d'Internament d'Estrangers i en un expert a l'hora de suportar la càrrega de passar 60 dies tancat a l'espera d'una expulsió.

L'any 2012, després de més de tres anys a Barcelona, va anar amb

"Jo només vull papers i que em deixin treballar" **Abraham Calderón**

"Van portar-me un llibre d'anglès, era el meu petit món per no pensar en el centre" **Aziz Faye**

el seu amic, Lamine Sarr, a fer els tràmits per regularitzar la seva situació. Però la policia els va aturar i els va enviar al CIE. Era desembre i no hi havia aigua calenta. "Dutxar-se amb aigua freda era un autèntic sacrifici", recorda l'impulsor de Top Manta.

Els manters que el visitaven li van portar un llibre per aprendre anglès. Enmig d'aquell entorn opressor, l'Aziz va trobar refugi en l'estudi. Cada dia aprenia una lliçó: un dia els verbs en passat simple o continu, l'endemà el condicional... Un episodi que el va marcar d'aquells dies va ser el càstig al Lamine. El seu company estava resant quan els van cridar per anar a sopar, però ell no podia interrompre la pregària. Com a càstig, la policia el va tancar en una cel·la d'aïllament durant tot un dia.

Al cap de pocs dies els van deportar al Senegal. L'Aziz va preparar ràpidament la tornada i es va convertir en capità per poder costejar el viatge. Quan va arribar a les Illes Canàries, la policia el va traslladar a Lanzarote. L'Aziz descriu aquell centre com "un espai sense llum, un soterrani, amb moltes persones juntes". D'allà, el van enviar a Barcelona.

Però la llibertat li va durar poc. Un dia, la policia va fer una macrobatuda al Maremàgnum i el va detenir, juntament amb altres manters. Quan l'Aziz va ingressar al CIE per segona vegada, el seu germà li va portar de nou un llibre d'anglès.

L'Aziz continuava amb la seva rutina: "Tenia el meu petit món per desconnectar del centre".

Després de passar quaranta dies tancat, va recuperar la llibertat, encara no sap per què. "Quan em van cridar, vaig començar a plorar d'alegria". Aquests dies l'Aziz prepara la nova col·lecció de la marca de roba Top Manta. Al seu costat hi té el mateix llibre d'anglès. A l'Aziz li agrada aprendre llengües; de fet, parla wòlof, francès, castellà i català de manera clara i fluida. L'anglès sempre li ha costat una mica més, s'ho pren amb calma, a poc a poc, no té pressa.

Marta

20 anys a Saragossa: crònica d'una expulsió

Eren les dues del migdia del dimarts 8 d'abril. La Marta estava estirada al llit, igual que les seves dues companyes de cel·la, al pavelló de dones. Després del de Madrid, el de Barcelona és l'únic CIE de l'Estat amb un espai específic per a dones. El pavelló es va inaugurar el 2023, any en què van ser internades 62 dones. El 2024, la xifra es va reduir a 29. La Marta no es trobava gaire bé: tenia còlics menstruals i va pensar que demanaria un analgèsic. També volia trucar al seu fill de 18 anys per saber com li havia anat la visita al metge aquell matí. Es va incorporar lentament per agafar el telèfon. En aquell instant, la Policia Nacional va irrompre a la cel·la amb presses i males maneres.

La sala d'espera del CIE té dues fileres de bancs, un lavabo amb trampes per a rates i un petit espai de jocs.

Els agents li van arrencar l'aparell de les mans, van repartir bosses d'escombraries on havien de col·locar les seves pertinences i no va deixar que es poguessin comunicar amb les seves famílies, només podien fer una trucada internacional. "Jo volia parlar amb els meus tres fills i la meua mare, que viuen aquí, no a Colòmbia", recorda amb impotència. Amb una quinzena de persones més la van enviar a Madrid. Quan van arribar a l'aeroport tenia les mans inflades: feia més de deu hores que portava manilles i que el cinturó li pressionava el pit. Va poder anar al lavabo un parell de vegades, sempre amb les manilles posades i una policia al costat. No es va poder canviar de roba: anava tacada de sang per la regla.

L'avió anava ple de gom a gom, gent d'arreu d'Espanya que era expulsada a Colòmbia i al Perú. Asseguda a l'avió, la Marta només pensava que faria quan arribés a Colòmbia. Sense diners ni bateria al mòbil, va trigar dos dies a aconseguir parlar amb el seu germà: "Quan em va sentir, es va posar a plorar; la meua família està destrossada". Feia pocs mesos, la jutgessa de control del CIE havia requerit formalment al director del centre que la policia avisés amb un mínim de 24 hores d'antelació abans d'executar una expulsió. L'advertiment arribava després que una altra dona hagués estat expulsada sense cap notificació prèvia.

"Per a algunes coses hi ha lleis, per a altres no", denuncia la Mar-

ta. "A mi em cau tot el pes de la llei; a ells, no", lamenta. Ella feia vint-i-tres anys que havia arribat a Espanya, i havia treballat en feines precàries, combinant períodes d'ocupació amb d'altres de cures, mentre intentava fer créixer la família. Aquesta inestabilitat també havia afectat la seva situació administrativa. L'última ordre d'expulsió va arribar després d'un desnonament. "Vaig intentar anul·lar l'expulsió amb un advocat, però mentre feïem el tràmit em van enviar al CIE".

La família, desesperada, va començar a recollir tots els papers per presentar un recurs. Però l'advocada d'ofici no va moure fitxa. Amb els dies comptats, van buscar un advocat privat. Quan aquest va aconseguir presentar l'apel·lació, ja era massa tard: havia arribat el dimarts fatídic. El dia que la Marta va ser expulsada, a milers de quilòmetres lluny de casa seva, de la seva família.

Mohamed Zaidan

El viatge de Zaidan fins al TEDH: de creuar la frontera nedant al cop de puny del CIE

Mohamed Zaidan evita la mirada, però quan parla se li encén. La seva història és nítida, carregada de detalls, es nota que l'ha explicada centenars de vegades: a policies, a psicòlegs, a jutges, a la mare... Però, sobretot, se l'explica a si mateix, cada nit, just quan tanca els ulls. El seu cas es tornarà a explicar una vegada més, però per primera vegada l'escoltarà

"No em van deixar parlar amb els meus fills ni la meua mare fins que vaig ser a Colòmbia"
Sandra

"Vaig explicar a la infermera que un policia m'havia pegat i em va dir que havia caigut pels nervis"
Mohamed Zaidan

el Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH), que no havia hagut de jutjar mai un cas de maltractament als CIE. Ton Mansilla, advocat del col·lectiu Irídia, va presentar la denúncia fa pocs mesos: "Hi ha un patró estructural d'impunitat al CIE: les imatges esborrades de les càmeres, l'informe mèdic incomplet, l'expulsió sense prendre declaració... Tenim esperances".

Durant l'última dècada, Irídia ha interposat quinze procediments judicials per presumptes maltractaments al CIE de Barcelona, però cap ha arribat a judici. Un dels principals problemes és que s'expulsa els denunciants i testimonis abans de prendre declaració. El desembre del 2019, després de sopar, bona part dels interns del CIE feien cua per recollir la medicació. Entre ells hi havia Mohamed Zaidan, de 21 anys. Un policia, amb una llista a la mà, decidia qui podia entrar a la infermeria. Aquella nit, Zaidan tenia dret a demanar un ansiolític, però el policia li va barrar el pas.

Zaidan, indignat, va marxar cap a la seva habitació. Quan pujava les escales, va veure de reüll com el policia se li acostava i, de sobte, li va clavar un cop de puny tan fort que va caure per les escales, segons recorda. Quan va obrir els ulls, era a terra. Un grup de policies el va arrossegar fins a la infermeria. "Li vaig explicar a la infermera que la policia m'havia pegat, però ella em va dir que havia caigut pels nervis. Em vaig enfurismar. Era mentida. Entre diversos polici-

es em van immobilitzar i em van injectar un calmant", recorda Zaidan. Quan feia gairebé dos mesos que estava tancat al CIE, el van deportar sense cap avis previ. El van traslladar en avió de Barcelona cap a Melilla. Per sort, el seu telèfon encara tenia cobertura a la frontera i va poder trucar a la seva família, que viu a la frontera amb Ceuta, a centenars de quilòmetres.

El cas de Zaidan ajuda a comprendre el caos jurídic que viuen moltes persones maltractades al CIE de Barcelona. Després de patir l'agressió, va presentar una denúncia al jutjat de guàrdia, que la va derivar al jutjat d'instrucció. Aquest va obrir la investigació, però no va aturar la deportació ni va demanar les imatges de les càmeres de seguretat; la majoria es van esborrar.

"Vam sortir nedant quatre, però en vam arribar tres"

Mohamed Zaidan volia tornar-ho a intentar. Amb l'arribada del coronavirus, va pensar que potser tenia una oportunitat. Amb tres companys més van traçar un pla: entrarien nedant a Ceuta i, des d'allà, intentaríen arribar a la Península amb una llanxa. Cada any, centenars de joves intenten migrar de la manera més temerària, nedant, des de punts com el Tarajal, Benzú o les platges de Castillejos. Zaidan va proposar el viatge a un amic de la infància, amb qui havia compartit escola fins als catorze anys. El dia assenyalat es van llançar al mar. La marea era favorable. Calculaven que trigarien unes dues hores, però van acabar nedant-ne gairebé set. Dels quatre que havien sortit, només en van arribar tres. L'amic de la infància no ho va aconseguir. "Potser es va aturar a descansar, però la marea va canviar i el va empènyer mar endins".

Mohamed Zaidan va arribar a Espanya quan encara era un nen. Amb 14 anys va entrar al sistema de protecció de menors a Ceuta. Quan en va fer 18, el van fer fora. Tenia papers però no podia treballar, i va acabar al carrer. Un estudi de la Fundació Arrels, amb dades del 2023, revela que almenys el 34% dels joves entre 18 i 29 anys que viuen al carrer han passat abans per un centre de menors tutelats.

Va passar tres anys dormint al carrer. En aquell temps va estar a la presó a Bèlgica, i fins i tot va arribar a Noruega. "Anava d'un lloc a un altre. Volia viatjar. Anava drogat tot el dia, sense feina. Estava perdut. Penjat. Coca... De tot", recorda. L'addicció el va arrossegar cap als primers furtus, els robatoris. Ara, anys després, encara en paga el preu. La situació dels joves extutelats ha canviat molt al llarg dels anys, a mesura que les lleis han facilitat la seva integració. L'última enquesta publicada per la Xarxa d'Entitats per l'Emancipació Juvenil (FEPA) mostra que el 90,1% dels joves extutelats a Catalunya estudien o treballen, i que el 23,1% compaginen les dues activitats. —

Premi Montserrat Roig a la promoció de la investigació en l'àmbit dels drets socials i l'acció social a Barcelona

Abraham Calderón

Aziz Faye

L'Abdou i l'Eli

Mohamed Zaidan